

[Rahbæk Møller]

borgerlige partier er dyr for de mest udsatte grupper i befolkningen.

For at undgå misforståelse er jeg nødt til at tilføje, at også SF ønsker, at de offentlige budgetter nøje gennemgås med henblik på at finde besparelser, og at vi især ser betydelige muligheder for afbureaukratisering ved øget selvforvaltning. Men forskellen er, at for os er målet med besparelser at skaffe plads til stærkt påkrævede udgifter på andre områder, ikke at love skattelettelse, som man ikke har nogen mulighed for at få glæde af alligevel.

Hvad skal der så til for at rette op på udviklingen? Ja, kodeordene er uddannelse, forskning, strukturpolitik.

På uddannelsesområdet er der to hovedopgaver. Den ene er at sørge for, at alle unge, der ønsker det, får en uddannelse. Men i sommer blev der tværtimod afvist 12.600 studiesøgende alene ved de højere uddannelser. De manglende uddannelsesmuligheder er en katastrofe for de unge, der aldrig får en chance for at komme i gang. Det er en hovedårsag til, at så mange unge opgiver at være solidariske med et samfund, der ikke er solidarisk med dem.

Men det er sandelig også en katastrofe for resten af samfundet. Om kort tid bliver der små årgange i den uddannelsesrelevante alder, og så bliver det svært at få uddannet tilstrækkeligt mange, simpelt hen fordi der ikke vil være ansøgere nok til alle uddannelser. Derfor er det tåbeligt nu at afvise nogle, der ønsker en uddannelse.

Den anden hovedopgave er at sikre de 700.000-800.000 mennesker, der ingen uddannelse efter 7. klasse har, bedre uddannelses tilbud. Mange af dem skal være på arbejdsmarkedet i mange år endnu. Vi ved, at den teknologiske udvikling vil kræve stadig øgede kvalifikationer. Vi ved også, at i dag gives efteruddannelse især til dem, der i forvejen har de længste uddannelser. Derfor risikerer en meget stor del af dem, der ingen erhvervsuddannelse har, at blive hægtet af, til skade for dem selv og til syvende og sidst til skade for det samfund, der skal forsørge dem. Især kvinderne, der ofte er kommet sent ud på arbejdsmarkedet og derfor udover uddannelse også mangler erhvervs erfaring, er truede.

Derfor burde der sættes ind på alle fronter med uddannelses tilbud. det vil sige en særlig efg-uddannelse for voksne med erhvervsferfa-

ring, øget efteruddannelse, særlige tilbud til kvinder og betalt frihed til uddannelse.

Det er ikke mindst for at løse disse opgaver, at SF ønsker at se på besparelsesmuligheder andre steder og er villig til at forhøje nogle skatter og afgifter.

Men i stedet for at tage fat på opgaverne skærer regeringen gudhjælpemig ned på uddannelsessektoren. Den minister, undervisnings- og forskningsministeren, der især har til opgave at sørge for, at disse opgaver tages alvorligt, taler endda om undervisningsreligion og udnævner uddannelsessektoren til den sektor, der skal bære de største nedskæringer. Så skal det gå galt.

I øvrigt vil en stor del af besparelserne på undervisningsområdet i løbet af kort tid vise sig som meromkostninger på andre offentlige budgetter, især det sociale.

Nu kan man jo også gøre skarn uret, og derfor vil jeg skynde mig at tilføje, at der også er et lyspunkt, nemlig det fremrykkede og udvidede uddannelses tilbud til langtidsledige. Det opvejer bare ikke de nedskæringer, der rammer undervisningssektoren i øvrigt.

Forskningens betydning er veldokumenteret, også fra den tidligere regerings side. Det er påvist, at vi i stigende grad eksporterer varer med lavt indhold af viden og importerer varer med et højt indhold af viden. Det er påvist, at denne sammensætning af udenrigshandelen er en væsentlig del af årsagen til den skæve udvikling i beskæftigelse og betalingsbalance, og det er påvist, at en af årsagerne hertil er manglende forskning her i landet. I lande som Sverige, Holland og Schweiz udgør forskningen 2-3 gange så stor en del af bruttonationalproduktet som i Danmark.

Den tidligere regering satte da også som målsætning, at forskningsindsatsen skulle fordobles inden årtusindskiftet. Denne målsætning er nu glemt, og forskningen skæres ned ligesom de øvrige offentlige udgifter. Det vil ikke umiddelbart kunne ses på beskæftigelsen, naturligvis bortset fra de faggrupper, som forskerne rekrutteres fra, men i et 5-10-årigt perspektiv er konsekvenserne ganske drastiske. Det er en fortsat nedgangskurve, der lægges op til her.

Hvad angår strukturpolitikken, kunne jeg citere mange kilder, herunder også enkelte fra den tidligere regerings hånd. Jeg vil nøjes med en enkelt, nemlig den undersøgelse af, hvilke